

Laukaan
kansalaisopisto

TOIMINTAKERTOMUS
2023

Julkaisija:

Laukaan kansalaisopisto

PL 6

41341 Laukaa

www.laukaa.fi/kansalaisopisto

Kannen kuva: Jouko Pitkänen

Teksti: Maija Valtola, Anu Kauppinen, Marjut Penttinen, Maija-Leena Ström, Lise-Lotte Pesonen,

Paula Honkimäki ja Jarna Pihlajamäki

Kannen suunnittelu ja taitto: Maija Valtola

SISÄLLYSLUETTELO

Laukaan kansalaisopiston toimintavuosi 2023.....	4
Toiminta-ajatus ja tehtävä.....	5
Arvot	5
Kehittämistyö	6
Opintoseteliavustus.....	6
Ikääntyvien yliopisto.....	6
Yhteistyö.....	7
Organisaatio ja henkilöstö.....	7
Henkilöstö.....	7
Koulutus ja TYHY-toiminta.....	7
Tiedotus ja markkinointi.....	7
Tapahtumat ja näyttelyt	7
Opetustoiminta.....	8
Toiminnan tunnusluvut 2023	8
Kielet.....	9
Musiikki.....	9
Kädentaidot	10
Kuvataide ja muotoilu.....	11
Esittävä taide ja kirjallisuus.....	12
Tietotekniikka	13
Liikunta ja tanssi	13
TAITEEN PERUSOPETUS.....	14
Taiteen perusopetus / kuvataide	14
Taiteen perusopetus / käsityö.....	16
Taiteen perusopetus / teatteritaide.....	16

Laukaan kansalaisopiston toimintavuosi 2023

Kansalaisopisto on perustettu vuonna 1963, joten kulunut 60. toimintavuosi oli opiston juhlavuosi. Opisto juhlisti pyöreitä vuosia pienillä juhlallisuuksilla ja tapahtumilla pitkin lukuvuotta, kaikkia opistolaisia osallistaen. Suurempia juhlallisuuksia ei järjestetty taloustilanteesta johtuen.

Juhlavuoden kunniaksi aloitettiin Pöllö-aiheisen (opiston logo) juhларыijyn tekeminen siten, että kaikki halukkaat saivat käydä sitä kutomassa opistotalo Sararannassa. Tavoitteena oli, että ryijy valmistuu opiston keväänäyttelyyn seuraavan vuoden huhtikuuksi. Lisäksi pyydettiin kurssilaisilta opistomuistoja vuosien ja vuosikymmenten varrelta tarinoiden, kursseilla valmistettujen käsitöiden ym. muodossa. Juhlavuosi näkyi myös somessa: Opiston Facebook- ja Instagram-sivuilla julkaistiin historiasta kertovia koosteita vuosien varrelta. Siellä nähtiin mm. pätkiä 30-vuotisjuhlan videosta sekä välähdyksiä 1960–70-luvuilta. Maksuttomia tapahtumia olivat Joulupaja lapsille ja aikuisille sekä kaikkien opiston kuorojen ”Vain rauhaa” yhteiskonsertti joulukuussa. Liikunnan ja tanssin kursseilla oli kaksi maksutonta kokeilukertaa uusille ilmoittautujille syyskauden lisäksi myös kevätlukukauden alussa.

Monipuolinen kurssitarjonta on yksi opiston tärkeistä perustehtävistä ja keskeinen kehittämiskohde vuodesta toiseen. Opiston opinto-ohjelmassa oli myös vuonna 2023 tarjolla erilaisia kursseja laajasti eri puolilla Laukaata. Tavoitellut opetustunti- ja osallistujamäärät toteutuivat suunnitellusti ja noin 260 erilaista kurssia tarjosi monipuolisen valikoiman harrastamisen ja oppimisen mahdollisuuksia.

Arvioinnin ja asiakastyytyväisyyden tulosten hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä on tärkeä osa opiston toimintaa. Asiakaskysely toteutettiin toukokuussa lukuvuoden 2023–2024 kurssisuunnittelua silmällä pitäen, ja joulukuussa syyskauden lyhytkurssien toteutumisen osalta. Syyskauden kyselyn tuloksia hyödynnettiin kevätkauden 2024 suunnittelussa ja niitä huomioidaan myös seuraavan lukuvuoden 2024–2025 kurssisuunnitelmissa.

Laukaaseen saapuneiden ukrainalaisten aikuisten ja oppivelvollisuusiän ylittäneiden kotoutumisen tukemista jatkettiin järjestämällä yhteensä 7 suomen kielen alkeiskurssia. Yksi kurseista kohdennettiin Lievestuoreen alueelle muuttaneille ja se järjestettiin yhteistyössä Lievestuoreen kansalaisopiston kanssa.

Etenkin loppuvuodesta toimintavuotta varjosti myös huoli vuoden 2024 alussa voimaan astuvista valtionosuuden leikkauksista ja vuosittain heikentyneestä kunnan taloustilanteesta. Heikentyvän taloustilanteen vuoksi opetustunteja on mahdollista toteuttaa vuonna 2024 noin 1000 opetustuntia eli lähes 20 % vähemmän, mikä tarkoittaa kuntalaisille väheneviä mahdollisuuksia harrastamiseen, itsensä kehittämiseen ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen.

Juhlavuoden tunnus

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Laukaan kansalaisopiston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille matalan kynnyksen harrastus- ja oppimispaikkoja itsensä kehittämiseen sekä psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen. Lievestuoreen alueella kansalaisopistotoiminnasta vastaa Lievestuoreen Setlementti ry.

Kansalaisopiston tehtävänä on järjestää vapaan sivistystyön lain mukaisesti yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta kaikissa elämänvaiheissa. Koulutuksen tavoitteena on edistää mm. ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia omaehtoista oppimista, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta korostaen.

Kansalaisopisto järjestää tarvittaessa tilauskoulutusta ja osallistuu erilaisiin toimintaa tukeviin alueellisiin ja valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin.

Arvot

Tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus

Luomme alueen asukkaille edellytykset omaehtoiselle, jatkuvalla oppimiselle kaikissa elämänvaiheissa.

Tuemme alueen elinvoimaisuutta kohdentamalla mahdollisuuksien mukaan kurssitarjontamme koko toiminta-alueelle.

Pidämme kurssimaksut kohtuullisina ja tasavertaisina kurssipaikasta riippumatta.

Läpinäkyvyys

Tiedotamme avoimesti toiminnastamme ja panostamme toiminnan läpinäkyvyyteen.

Asiakaslähtöisyys

Kuuntelemme avoimesti asiakkaiden ja henkilöstön toiveita ja ideoita opinto-ohjelmaa laatiessamme.

Hankimme toiminnastamme palautetta kyselyillä ja arvioinneilla.

Huomioimme mahdollisuuksien mukaan kurssilaisten yksilölliset tarpeet opiskelun mahdollistamiseksi.

Matala kynnyks – meitä on helppo lähestyä.

Uudistuvuus

Pysymme ajan hermolla ja kokeilemme rohkeasti uutta kuitenkin vakiintunutta toimintaamme vaalien.

Seuraamme aikaa ja pyrimme reagoimaan toimintaympäristössä ja yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin.

Kestävä kehitys

Pyrimme toteuttamaan kurssit mahdollisimman ekologisesti.

Tuotamme kursseja ekologisia arvoja noudattaen.

Tarjoamme kursseilla tietoa ympäristövastuullisesta toiminnasta.

Kehittämistyö

Kansalaisopiston kehittämistyötä ohjaavat kehittämissuunnitelma sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jotka on laadittu vuosille 2024–2026.

Kansalaisopiston kehittämisen ja toiminnan keskiössä oli mahdollisimman monipuolisen opetusohjelman toteuttaminen toimialueen asiakkaiden tarpeet ja taloudelliset resurssit huomioiden. Opinto-ohjelmassa oli tarjolla erilaisia kursseja laajasti eri puolilla Laukaata. Tavoitellut opetustunti- ja osallistujamäärät toteutuivat suunnitellusti ja noin 260 erilaista kurssia tarjosi monipuolisen valikoiman harrastamisen ja oppimisen mahdollisuuksia.

Yhteistyötä tiivistettiin edelleen mm. Lievestuoreen Setlementin/kansalaisopiston yhteisen hankkeen puitteissa tavoitteena saada uusia asiakkaita alueen vapaan sivistystyön pariin. Hanke jatkuu myös vuonna 2024.

Kansalaisopistossa hankittu yksilön osaaminen halutaan tehdä näkyväksi työelämässä ja koulutusjärjestelmässä valtakunnallisesti. Vapaan sivistystyön kentällä kehityksen vahvana suuntana on, että opinnoista saatu osaaminen halutaan tunnistaa ja tunnustaa. Jotta uudistus voitaisiin käytännössä toteuttaa Laukaassa, tarvitaan siihen lisää taloudellisia resursseja. Siksi päätettiin yhdessä Lievestuoreen ja Hankasalmen kansalaisopiston kanssa hakea Opetushallituksen laatu- ja kehittämisavustusta osaamisperusteisuuden rakentamiseen vuoden 2024 avustushaussa. Hankkeen alustavaa suunnitelmaa tehtiin loppuvuodesta. Vuonna 2023 kansalaisopiston henkilökunta seurasi uudistuksen kehittymistä ja osaamisperusteisuuden toteuttamista sekä alueellisesti että valtakunnallisesti osallistumalla aiheesta järjestettyihin webinaareihin ja työpajoihin.

Opintoseteliavustus

Opetushallituksen myöntämää opintoseteliavustusta saatiin 2 050 euroa ja sitä käytettiin työttömien, seniorien +63 ja eläkkeellä olevien avustamiseen pienentämällä kurssimaksuja 20 euron arvoisen setelin verran per henkilö, sekä maksuttoman digineuvonnan järjestämiseen.

Ikääntyvien yliopisto

Laukaan kansalaisopisto järjesti kaikille avoimia ja maksuttomia ikääntyvien yliopiston luentoja yhteensä kymmenen, joista seitsemän oli Jyväskylän kesäyliopiston kanssa yhteistyössä järjestettyjä verkkoluentoja ja kolme Laukaan seurakunnan kanssa yhteistyössä toteutettuja lounasluentoja. Luennoille osallistui yhteensä 203 henkilöä (brutto).

Lounasluento on maksuton tapahtuma, joka sisältää maksuttoman päiväkahvin sekä valinnan mukaan omakustanteisen lounaan. Lounasluennon tarkoituksena on lisäksi tarjota osallistujille mahdollisuus keskusteluun ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.

IKIS-verkkoluennot: Aika. Tila. Liike. / Aivot, keho ja mieli - aivotutkimuksen uudet trendit / Musiikki elämän voimavarana / Kohti parempia unia, uni hyvinvoinnin perustana / Muuttolinnut palaavat – mutta yhä pienempinä parvina / Voiko mediaan luottaa? Yleisön etu vai median etu / Kepissä on kaksi päätä. Taiteesta ja totuudesta.

IKIS-lounasluennot: Viimeinen tahto - ohjeita testamentin ja edunvalvontavaltakirjan laadintaan / Ikääntyneiden päihteiden käyttö / Miten käsitellä epävarmuutta? Epävarmuus ja selviytymiskeinot

Yhteistyö

Monipuolinen yhteistyö ja verkostoituminen ovat tärkeä osa Laukaan kansalaisopiston toimintaa. Vuonna 2023 tehtiin yhteistyötä Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry:n kanssa tarkoituksena tukea yhdistysten koulutusmahdollisuuksia. Ikääntyvien yliopiston luentojen osalta yhteistyö jatkui Jyväskylän kesäyliopiston ja Laukaan seurakunnan kanssa. Ukrainalaisten kieliopetuksen toteuttamisessa tehtiin yhteistyötä Laukaan vastaanotokeskuksen kanssa.

Yhteistyötä tiivistettiin Lievestuoreen Settlementin ja Hankasalmen kansalaisopiston kanssa ja se jatkui aiempien vuosien tapaan useiden kunnan sisäisten toimijoiden kanssa. Opisto oli mukana myös Keski-Suomen vapaan sivistystyön piirin toiminnassa.

Organisaatio ja henkilöstö

Henkilöstö

Kansalaisopiston henkilökuntaan kuului vuonna 2023 rehtori, toimistos sihteeri, käsityön ja musiikin päätoimiset opettajat sekä liikunnan ja tanssin suunnittelija. Päätoimisen henkilöstön lisäksi opistossa työskenteli yhteensä 60 sivutoimista tuntiopettajaa ja vierailevaa luennoitsijaa.

Koulutus ja TYHY-toiminta

Henkilöstö osallistui erilaisiin ammattitaitoa ylläpitäviin ja kehittäviin koulutuksiin tarjonnan ja tarpeen mukaan. Päätoimisen henkilöstön yhteistä kehittämispäivää ja Tyhy-iltapäivää vietettiin Peurungassa kesäkuussa ja joulukuussa. Työhyvinvointitoimintana osallistuttiin kunnan henkilöstön liikuntailtapäivään syyskuussa.

Tiedotus ja markkinointi

Vuonna 2023 panostettiin edellisvuosien tapaan opiston näkyvyyteen resurssien puitteissa. Opiston markkinoinnissa ja tiedottamisessa hyödynnettiin kansalaisopiston Facebook-, Instagram- ja www-sivuja sekä kirjastoissa sijaitsevia sähköisiä infotauluja. Lisäksi mainostettiin kursseja ja tapahtumia Laukaa-Konnevesi-lehdessä. Myös Jyväskylän tiellä Laukaan taajamassa sijaitsevaa tienvarsinäyttöä hyödynnettiin lukuvuoden alkaessa.

Kansalaisopiston lukuvuoden opinto-ohjelma julkaistiin opiston ja Vapaa-aikapalvelujen yhteisessä Kanva-esitteessä. Julkaisu oli noudettavissa jakelupisteistä mm. kirjastoissa ja ruokakaupoissa. Opisto toteutti myös pienimuotoisena omatoimijulkaisuna esitteen kevätkauden kursseista. Esite oli jaossa kirjastoissa sekä opistotalo Sararannassa.

Tapahtumat ja näyttelyt

Perinteinen taito- ja taideaineiden kevätnäyttely järjestettiin jälleen pääkirjastossa. Näyttely oli kaksiosainen ja esillä kirjaston aulassa 4.–28.4.2023

Laukaan mieslaulajat järjesti perinteisen Vappumatinean makasiinin portailla Laukaan keskustassa. Joulukuussa kuultiin jouluisia musiikkia kuorojen yhteisessä Vain rauhaa -konsertissa, joka oli myös osa kansalaisopiston juhluvuoden tapahtumia. Jouluisia säveliä kuultiin myös Viihdeorkesterin Joulupukki matkaan jo käy

-konsertissa. Kuorot ja Viihdeorkesteri järjestävät vuosittain konsertteja ja käyvät esiintymässä myös palvelutaloissa.

Osana juhluvuotta järjestettiin maksuton joulupaja aikuisille ja lapsille joulukuussa. Ohjelmassa oli musiikkia ja kädentaitoja non-stop periaatteella.

Kirjoituskurssilaisten yhteinen runomatinea 4.12.2023 "Vain yövalo puhuu" oli myös yksi syyskauden ja vuoden päätöstapahtumista. Laukaan pääkirjaston opintosali täyttyi runojen ääreen tulleista kuulijoista.

Runomatinean tunnelmaa. Kuva: Eija Voutilainen

Opetustoiminta

Opetusta järjestetään pääsääntöisesti eri kouluilla kunnan alueella. Kansalaisopistolla on myös oma opistotalo, Sararanta, jossa toteutetaan taideaineiden opetusta sekä taiteen perusopetusta käsityössä ja kuvataiteessa. Lisäksi vuonna 2023 hyödynnettiin mm. Zoom-etäkoukoustyökalua etäkurssien toteuttamisessa.

Toiminnan tunnusluvut 2023

	Kursseja	Opetustunteja	Kurssilaisia
Kansalaisopisto	259	6258	2904
Taiteen perusopetus	19	656	212
Yhteensä	278	6914	3116

Kansalaisopiston lukuvuosi on jaettu syys- ja kevätkauteen. Syyslukukaudella järjestetään pääsääntöisesti 10 opetusviikkoa ja kevätlukukaudella 12 opetusviikkoa. Vuoden 2022 aikana toteutettiin 6914 opetustuntia, joista 656 tuntia oli opetussuunnitelmaan perustuvaa lasten ja nuorten taiteen perusopetusta. Tavoiteltu opetustunti- ja osallistujamäärä toteutui suunnitellusti.

Kielet

	Kursseja	Opetustunteja	Kurssilaisia
Kielet	26	616	284

Kielten opetusta tarjottiin englannin, venäjän, espanjan ja italian kielissä. Kaikki muut kurssit järjestettiin lukuvuoden kestävinä kursseina paitsi italian kurssi, joka toteutettiin kevätkauden mittaisena. Laukaaseen saapuneille ukrainalaisille aikuisille ja oppivelvollisuuden ylittäneille 16–18-vuotiaille järjestettiin yhteensä 7 suomen kielen alkeiskurssia tavoitteena kotoutumisen edistäminen.

Musiikki

	Kursseja	Opetustunteja	Kurssilaisia
Musiikki	77	3009	569

Musiikin ainealueen kursseista suurin osa oli jälleen instrumenttien ja laulun yksilöopetusta. Soitto- ja laulutuntien suosio jatkuu vuodesta toiseen. Omalla kotiharjoittelulla on suuri merkitys soittamaan ja laulamaan oppimisessa, mutta kansalaisopistossa jokainen saa edetä omalla tavallaan. Viikoittaiselle soittotunnille saa aina tulla, vaikka kotona ei olisi soittanut ollenkaan. Jokainen osallistuja asettaa opiskelulle omat tavoitteensa. Joku harrastaa musiikkia sen tuoman hyvän olon vuoksi, toinen puolestaan saattaa saada soitto- ja laulutaidosta lisää välineitä omaan työhönsä.

Tarjolla on varsin laaja valikoima yksilöopetusta: useita eri soittimia (piano, viulu, alttoviulu, poikkihuilu, basso, kitara, ukulele, rumpusetti), pop-/jazz-laulua ja klassista laulua. Soitinvalikoima laajeni entisestään, kun kanteleensoitto käynnistyi syksyllä 2023. Musiikin yksilöopetusta järjestettiin kirkonkylällä, Leppävedellä, Vihtavuorella sekä useilla muilla kylillä ja kouluilla (Vehniä, Satavuo, Valkola, Kuhaniemi, Haapala, Äijälä ja Kuusa). Viulun- ja pianonsoittoa opiskeltiin myös etäkurssilla Zoom-sovelluksen kautta yhdessä opettajan kanssa.

Muutaman vuoden tauon jälkeen toteutui myös musiikin teoriakurssi, kun pop/jazz-teorian alkeiskurssi käynnistyi syyslukukauden alussa. Valitettavasti osallistujia olin sen verran vähän, että kurssi ei jatkunut enää kevätkaudella.

Kädentaitojen ja musiikin yhteisessä joulupajassa kokeiltiin ja kuunneltiin pianon- ja viulunsoittoa. Vasta-alkajat pääsivät heti soittamaan tuttua kappaletta ilman mitään aiempaa osaamista. Tunnelmallista pianomusiikkia puolestaan tarjoi pianonsoittoa useita vuosia innokkaasti harrastanut opiskelijamme.

Kuorot ja Viihdeorkesteri järjestävät vuosittain konsertteja ja käyvät esiintymässä myös palvelutaloissa. Laukaan mieslaulajat järjesti jälleen perinteisen Vappumatinean makasiinin portailla Laukaan keskustassa. Vuo-

den loppupuolella kuultiin jouluisia musiikkia kuorojen yhteisessä Vain rauhaa -konsertissa sekä Viihdeorkesterin Joulupukki matkaan jo käy -konsertissa. Esiintymisiin harjoittelu tuo oman innostavan lisänsä ja tavoitteita musiikkiharrastukseen.

Laukaan viihdekuoron harjoituksissa on mukavaa. Kuva: Harri Hämäläinen

Kädentaidot

	Kursseja	Opetustunteja	Kurssilaisia
Kädentaidot	19	524	191

Vuonna 2023 kädentaidoissa toteutuivat erityisesti koko lukuvuoden kurssit, joista suosittuja olivat mm. keramiikka ja verhoilu. Puutyökurseilla kunnostettiin vanhaa sekä valmistettiin uusia tuotteita kirkonkylän, Vihtavuoren ja Leppäveden koulukeskuksilla. Ompelukurssit toteutuivat sekä Sararannan Omaan tahtiin ommellen -iltakurssina että viikonloppuisin Satavuon Onni ommellessa -kurssina. Kurseilla harjoiteltiin kaavojen piirtämistä, korjattiin vanhoja vaatteita sekä ommeltiin kodintekstiilejä sekä vaatteita lapsille ja aikuisille. Kankaankudonnan päiväryhmässä jatkettiin monipuolista kudontaa valmistaen esim. pyyhkeitä ja mattoja. Uutta opittiin esim. ontelosidoksen kudonnassa sekä damastipuiden käytössä. Koko lukuvuoden kurssien lisäksi lyhytkurseilla valmistettiin monenlaisista materiaaleista huonekaluja ja tarvikkeita miniatyyrimaailmiin, sulatettiin lasista jouluisia koristeita ja lasilahjoja sekä askarreltiin aikuinen-lapsi pareittain pieniä jouluisia töitä.

Puutöitä ja kudontaa. Kuvat: Ismo paukku ja Maija Valtola

Kevätnäyttely päästiin jälleen pystyttämään Laukaan pääkirjaston tiloihin. Näyttely toteutettiin kahdessa osassa ja esillä olivat mm. valokuvaus, kudonta, ompelu sekä taiteen perusopetus.

Kevätnäyttely 2023

Kuvataide ja muotoilu

	Kursseja	Opetustunteja	Kurssilaisia
Kuvataide ja muotoilu	23	652	217

Kuvataiteen ja muotoilun kurssit jatkuivat kuten aikaisemminkin. Koko lukuvuoden kestäviä kursseja olivat piirustus ja maalaus, posliininmaalaus, lasityö ja keramiikka. Valokuvauksesta toteutettiin sekä lukuvuoden mittainen luontokuvauksen jatkokurssi, että koko lukuvuoden kestänyt kurssi. Muiden lyhytkurssien aiheina olivat esim. ikoni- sekä öljyvärimaalaus.

Keramiikka ja posliininmaalaus. Kuvat: Hannu Metsäpelto

Esittävä taide ja kirjallisuus

	Kursseja	Opetustunteja	Kurssilaisia
Esittävä taide ja kirjallisuus	11	218	106

Esittävän taiteen ja kirjallisuuden saralla sanataide oli edellisten vuosien tapaan pääosassa kurssitarjonnassa. Sanataidetta oli tarjolla koko lukuvuoden: Luovat sanat-, Runovoimaa-, TunneWiisaat-, Terapeuttinen kirjoittaminen- sekä Meillä on sanottavaa -kirjoitusryhmä. Kirjoituskurssien lisäksi uutena kurssina aloitti Lukupiiri, joka toteutettiin yhteistyössä Laukaan kirjaston kanssa. Sanataiteen kurssi- ja osallistujamäärät ovat kasvaneet vuosi vuodelta. Vuoteen 2022 verrattuna kursseja toteutui neljä enemmän ja osallistujamäärä lähes tuplaantui. Opiskelijat olivat iältään noin 13–80-vuotiaita, eli ikäjakauma oli laaja.

Laukaaseen on onnistuttu juurruttamaan kirjoittamisen into, oppimisen luova tila. Yhä useammin kuulee jo sanottavan, että ”kirjoittaminen tekee hyvää”. Kirjoituskurssien opiskelijoita yhdistää uskallus virittää mielikuvitus, tahtotila tunnetyöskennellä, uteliaisuus kertoa tarinaa ja motiivi muistaa.

” Jos kaikki keinovalot sammuvat,
näetkö jonkun luonnollisen syttyvän?”
-R.S.

”Mitä sanoilleni tapahtui?
Kotona niitä pyöri ympärilläni
sakeana parvena,
ja vielä matkalla tänne
sama kuhina jatkui ympärilläni.
Vaan kun tulimme perille
heittäytyi koko parvi
tuulen vietäväksi.”
-M.N.

Kirjoituskurssilaiset kruunasivat vuoden 2023 Vain yövalo puhuu -runomatineella 4.12.2023. Laukaan pääkirjaston opintosalin täyttivät runojen ääreen tulleista kuntalaisista. Oli hyvä tunne päättää työ- ja opintovuosi 2023 juhlavasti, yleisön antaessa seisten aplodit.

”Annan sinun lähteä, koska lähtösi antaa tilaa minun hengittää. Vapaudun.
Myöhemmin tulee kaipaus.”
-T.T.

Tietotekniikka

	Kursseja	Opetustunteja	Kurssilaisia
Tietotekniikka	3	16	9

Tietotekniikassa järjestettiin keväällä 2023 digineuvontaa neljä kertaa Laukaan pääkirjastolla. Syksyllä digineuvonta toteutettiin ensimmäistä kertaa sekä Vihtavuoren että Leppäveden kirjastoilla.

Liikunta ja tanssi

	Kursseja	Opetustunteja	Kurssilaisia
Liikunta ja tanssi	85	1176	1279

Liikunnan ja tanssin kursseja järjestettiin sekä lyhytkursseina että koko lukuvuoden kursseina yli 7-vuotiaille eri puolilla Laukaata. Uusia kurssimuotoja olivat hybridikurssit, pienryhmäkurssit sekä liikunnan yksilöopetus. Hybridikursseja oli tarjolla kaksi ja molemmat toteutuivat. Niissä opiskelija voi valita, osallistuuko tunnille lähiopetuksena vai etäopetuksena. Pienryhmäkursseista toteutui 11–15-vuotiaiden Showtanssi, aikuisten Nykytanssin pienryhmäkurssi sen sijaan ei toteutunut. Yksilöopetusta oli tarjolla hiihdossa, Pilateksessa, Hathajoogassa ja Shindo-rentoutusvenyttelyssä. Näistä parhaiten toteutuivat hiihdon ja Hathajoogan yksilöopetustunnit.

Aikuisten kursseista ensimmäisten ilmoittautumisviikkojen aikana eniten osallistujia tuli Zumba®-fitnesstanssikurssille, Pilates-kursseille sekä joogakursseille. 7–12-vuotiaille lapsille suunnatut Akrobatia-kurssit toteutuivat tuttuun tapaan lähes täysillä osallistujamäärillä. Suosittuja olivat myös perinteiset kuntojummat, kuntonyrkkeilykurssit ja Lavis®-lavatanssijumppa. Etäkursseja toteutettiin kolme. Kuntosaliharjoittelun starttikurssit ja ”Tutustu”-tyyppiset lyhytkurssit eivät tänä vuonna toteutuneet. Uusia kursseja olivat Barre ja Toiminnallinen liikkuvuus.

Selkärullaus Pilates-tunnilla, syksy 2023. Kuva: Keijo Penttinen

TAITEEN PERUSOPETUS

	Kursseja	Opetustunteja	Kurssilaisia
Kuvataiteet	14	432	152
Käsityö	2	92	27
Teatteritaide	4	131	33
Yhteensä	20	655	212

Laukaan kansalaisopisto järjestää taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan kuvataiteessa, käsityössä ja teatteritaiteessa. Toiminta on ensisijaisesti kouluikäisille ja nuorille tarkoitettua valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan perustuvaa tavoitteellista opetusta.

Taiteen perusopetus on tasolta toiselle etenevää, pitkäjänteistä opiskelua. Yhteisissä opinnoissa oppilaat tutustuvat monipuolisesti eri tekniikoihin, työtapoihin ja työvälineisiin. Teemaopinnoissa opiskelijat voivat jatkaa perehtymistä enenevässä määrin omien kiinnostuksen kohteidensa mukaan. Taiteen perusopetus kasvat-
taa myös valmiuksia hakeutua opiskeltavan taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetus / kuvataide

Kuvataidekoulun ryhmät kokoontuivat taiteellisissa merkeissä tiistaista perjantaihin. Opiskelijoita oli seitsemän ryhmää, joiden ikäjakauma oli 7–18 vuotta.

Kevään kohokohtana oli jälleen näyttely kirjastolla. Saimme koottua monipuolisen teoskokoelman teemaan ”pinnan alla”. Esillä oli niin maalauksia, piirroksia, kollaaseja ja patsaita. Teemaopinnoissa opiskelevat kuvilliset esittelivät näyttelyssä suunnittelemiensa projektien teoksia ja muilla ryhmillä oli näyttelyssä ryhmäkohtaiset aiheet.

Merietanoita ja teemaopiskelijoiden töitä 2023. Kuva: Lise-Lotte Pesonen

Syksyllä ammennettiin inspiraatiota luonnosta ja ryhmissä perehdyttiin uusiin materiaaleihin, niiden käyttöön sekä välineiden huoltoon. Syntyi taskuanimaatioita, surrealistisia teoksia, keramiikkatöitä ja vaikka mitä muuta!

Temperatyöt odottamassa seuraavaa opetuskertaa. Kuva: Lise-Lotte Pesonen

Edellisvuoden tyyliin teemaopinnoissa opiskelijat suunnittelivat ja lähtivät toteuttamaan omia taideprojekteja. Opiskelijat saattoivat suunnitella suuren koko lukuvuoden kestävä projektin tai tehdä sarjan pienempiä kokonaisuuksia. Näin opiskelijat pystyivät hyödyntämään yhteisissä opinnoissa keräämäänsä osaamista, niin materiaalien kuin tekniikoiden suhteen.

Akryylien kaatotekniikka oli erityisen suosittua teemaopinnoissa. Kuva: Lise-Lotte Pesonen

Taiteen perusopetus / käsityö

Keväällä 2023 taiteen perusopetuksen käsityökoulussa toteutuivat sekä AB- että CD-ryhmät. AB-ryhmässä perehdyttiin käsitöiden perusteisiin esim. erilaisten askartelutöiden sekä huovuttamisen parissa. CD-ryhmän oppilailla on takanaan jo useamman vuoden opinnot ja osaamista syvennettiin tutustumalla nypläykseen sekä opiskelemalla vaateompelua. Kevään lopuksi saimme myös kirjoittaa ensimmäiset todistukset loppuun saatetuista käsityökoulun opinnoista.

Syksyllä 23 käsityökoulu jatkoi toimintaansa yhdessä ryhmässä, johon saimme mukaan useita uusia, innokkaita oppilaita. Tutustuimme mm. muotoiluun valmistamalla koruja Fimo-massasta sekä ompelimme tyyntä käsin applikoimalla. Joulun alla syntyi myös kortteja sekä koristeltuja pipareita.

Taiteen perusopetus / teatteritaide

Teatteritaiteen perusopetuksessa tehtiin ahkerasti teatteria, käytiin katsomassa Vaahteramäen Eemeli Laukaan teatterissa, sekä Supermarsu Kanavateatterilla ja järjestettiin Laukaan näyttämöt-tapahtumaa yhdessä muiden paikallisten teatteritoimijoiden kanssa.

A1-ryhmässä (8–11-vuotiaat) alkuvuosi kului teatteriharjoitteiden, -leikkien ja näytelmäteksteihin tutustumisen parissa. Ryhmän kanssa valmistettiin ensimmäistä kertaa esitys tiivistetyn käsikirjoituksen pohjalta ja esitykseksi valikoitui rakastettu klassikko Pikku Prinssi. Mininäytelmä esitettiin osana Laukaan näyttämöt-tapahtuman ohjelmaa toukokuussa, johon päättyi myös teatteritaiteen kevätlukukausi. Toukokuussa osa ryhmästä kävi vielä katsomassa Kanavateatterin Supermarsu esitystä.

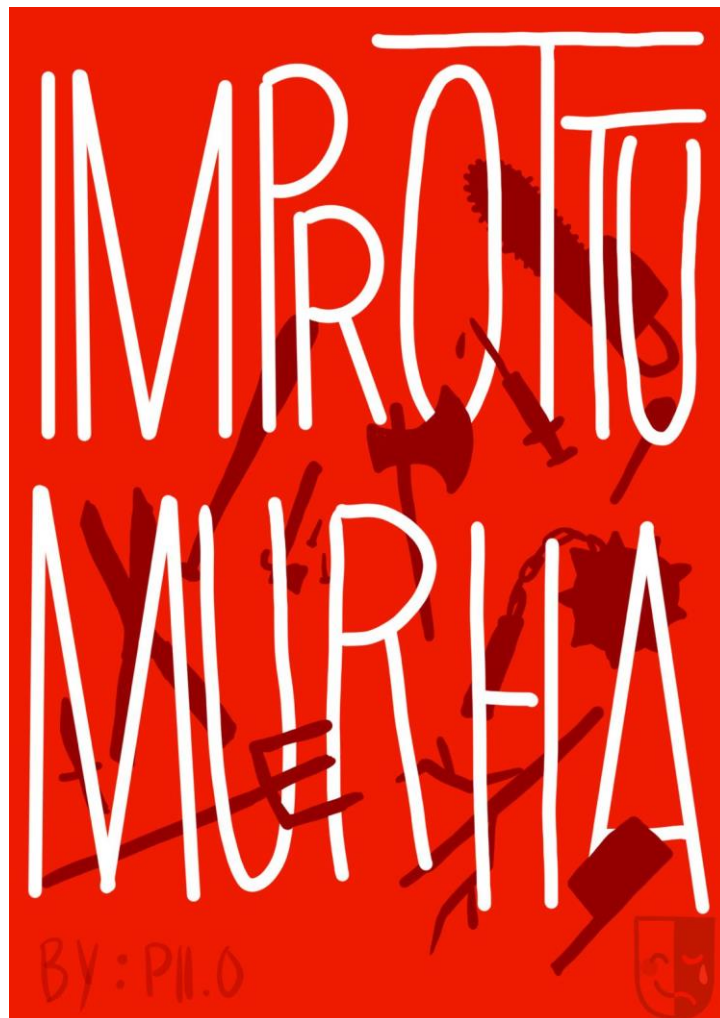
Syksyllä ryhmä sai uusia harrastajia ja alkusyksystä tehtiin ryhmäytymiseen ja vuorovaikutukseen liittyviä tehtäviä, leikittiin teatterileikkejä ja tutustuttiin samalla toisiimme. Mielikuvaharjoitteita musiikkia apuna käyttäen heräteltiin oman rajattoman mielikuvituksen käyttöä ideoiden lähteenä. Lokakuussa päästiin katsomaan Laukaan teatterin Vaahteramäen Eemeli -näytelmää. Syysloman jälkeen ryhmässä alettiin suunnitella isompaa lukuvuoden päättävä joulusta esitystä, jossa perheenäiti kyllästyy jouluun liittyviin vaatimuksiin ja suorituspaineisiin ja ryhtyy lapsinensa joululakkoon ja päättyy joulumielenosoitukseen eduskuntatalolle saakka. Onneksi perheen mummo ystävänsä ja tonttujen avustuksella järjestävät asiat lopulta parhain päin ja joulu vietetään hyvillä mielin. Esitys esitettiin läheisille ja ystäville joulukuussa. Kauden päätteeksi vietettiin pikkujouluja.

Tunnelmia Laukaan näyttämöt –tapahtumasta. Kuvat: Johanna Summanen

B2-ryhmässä (11–16-vuotiaat) kevät alkoi Rambo-näytelmään tutustumisella. Harjoiteltiin käsikirjoituksen lukemista, tekstin opettelua ja kohtausten hahmottelua. Puvustettiin myös erilaisia hahmoja ja tehtiin niiden pohjalta esityksiä. Talviloman tienoilla aloitettiin improvisoidun murhamysteerinäytelmän harjoittelu, joka koostui erilaisista improvisaatiotekniikoista. Oppimateriaalina käytettiin Yle Arenasta löytyvää improvisoitua murhamysteerikuunnelmaa. Murhamysteeri esitettiin toukokuussa Laukaan näyttämöt -tapahtumassa. Kevätlukukauden päätteeksi käytiin vielä selvittämässä mysteeri pakohuoneessa Jyväskylässä.

Syksyllä ryhmässä aloitti monia uusia oppilaita. Ryhmäytymis- ja vuorovaikutusharjoituksiin käytettiin paljon aikaa, sekä harjoiteltiin hyvää keskustelukulttuuria ja toisten kohtaamista. Lokakuussa käytiin katsomassa Vaahteramäen Eemeli Laukaan teatterissa. Omaksi näytelmäksi valikoitu mielenterveysaiheinen tulevaisuuden dystopia, jossa mielenterveyslaitalon hoitajina toimi ainoastaan botteja ja valtio päättyi lääkkeillä myrkyttämään potilaita säästösyistä. Esityksessä pohdittiin teatteria yhteiskunnallisena, ajankohtaisiin asioihin kantaa ottavana välineenä. Se esitettiin Kirkonkylän vanhalla nuorisotalolla läheisille ja ystäville joulukuussa. Kauden päätteeksi vietettiin pikkujouluja.

Murhamysteerin juliste: Pii Ollikainen

